

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>As országos magyar gazdasági egyesület tagjai helyre kapják.</p>	<p>As Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.</p>
<p>Nem tagoknak előfizetni! Új: Egész évre 30 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.</p>	<p>As egyesülettel keszes feljegyzése alatt: Feltüntetve az kiadást helyét: Főosztály Bécsben az OMSZ. Igazgatója: Földes szerkesztő: Balassy István az OMSZ. szerkesztő-elnök.</p>	<p>Kérleteket a szerkesztőség nem küld vissza.</p>

Hamis mérleg.

(B. B.) Magyarországnak az 1900-ik évre nézve közzétett külkereskedelmi mérlege végeredményében 217 millió koronával aktív. Azaz összes kiviteli érték, összes behozatalunk értékét 217 millió koronával haladta felül.

Külkereskedelmi forgalmunk mérlegének ez a rendkívüli javulása úgy állott elő, hogy kevesebb árut hoztunk be a külföldről, mint rendszeres és több értékű árut vittünk ki.

Behoztunk 1900-ban 1110 millió korona értékű árut; 88 millió koronával kevesebb értékét, mint 1899-ben. Kivittünk 1327 millió korona értékű árut; 127 millió koronával több értékét, mint 1899-ben. A mindkét oldalon jelentezett javulás eredménye 217 millió korona; ez a plusz. Ez olyan pénz, amelynek a zsebünkben kellett maradnia. Ez olyan jóvédelem - emelkedés, amelynek kifejezésre kell jutnia a közvagyonosodás javulásában is. A statisztika legalább kétségtelenül amellett bizonyít, hogy gazdagodtunk. Most már csak az a kérdés, hol van az a 217 millió korona? Azt hiszem, nincs olyan tudós nemzetgazda, aki ezt a pluszt Magyarország zsebében vagy a közjólét emelkedésében felfedezni bírja!

Szokásban van nálunk, hogy a külkereskedelmi forgalomból az ország vagyoni helyzetére messze menő következtetéseket vonnak. Sok idegen pénz hozunk be: hát gazdagodunk; sok pénzt adunk a külföldnek: hát szegényedünk. Ezen az okoskodáson alapult

a kiviteli erőszakolása s ez alapon uszolt el a „forgalmi érdekek” csatornáján megannyi nemzeti áldozat. Könnyű volna bebizonyítani elméletben is, hogy a külkereskedelmi mérlegnek állítólagos pluszai a valóságban veszteséget is jelenthetnek. Mert ha sok árut viszek ki, de aránytalan áldozatok árán, ez plusz a statisztikának, de nekem minusz. Vagy ha csökken a behozatal, de csak azért, mert nem bírjuk már megfizetni a rendes körülmények között fogyasztott cikkeit: ez javulás a statisztika előtt, de előttem sülyedés. Ezuttal a gyakorlati példa bizonyít. Emelkedett a kiviteli, csökkent a behozatal, a plusz milliókra rug. No hát ki meri ebből megállapítani azt, hogy gazdasági helyzetünk javult volna?

Kivitelünk értékelkedése se nem természetes, se nem biztató. Kivittünk gabnát többet, mert nem hozhatták a szeb buzát a nyakunkra. Több lovat vetek fölünk a szokottánál, mert az anglus háboruskodik. Az ostrák bányászsztrájk miatt még szénből is jelentékeny kivitellünk volt, nevezetesen kitévők azt a néhány millió métermázsát, amit a mi nyomorult, didergő szegényünk megfizetni nem bírtak. Ezekből származik a plusz.

Behozatalunk csökkenésében sincs természetes javulás. Csökkent a gabona-behozatal, mert vélellenül jó termésünk volt, de meg az őrlési kedvezmény is sünetelt. Rendkívül csökkent textilrubehozatalunk, de ez sem azért, mintha a divatos szövöketek megtanulta volna előállítani a mi iparunk; hanem csökkent azért, mert gapjuszövetekre, selymekre, divatos kelmékre pénz nem jutott. Csök-

kent a behozatal? *Mi úgy látjuk, hogy a fogyasztóképesség csökkent.* Illetve csak folytatja a gurulást, kisebb-nagyobb ütemű gyorsasággal, de egyetlen bizonyossággal esve lefelé a mezőgazdasági válság feléjén.

Beteg a fogyasztó, beteg a gazdaság. Nem a termelőképeség fokozatlóságának és nem a gazdasági fellendülésnek jele a javult kereskedelmi mérleg, hanem következménye a fogyasztási képesség sorvadásának. Luxuriózus ipari cikkekért, divatárúkért egyetlen év alatt mintegy 50 millió koronával kevesebbet adtunk idegenbe. Helyettesítve vannak ezek az idegen áruk honiakkal? Hát keleztezt vagy üzembe lépett e nembem a mult év folyamán csak egyetlen vállalat is? Nem tudunk róla. Vagy a Nyugatimádás s a divat hóbortja adott volna helyet a takarékoságnak és a puritánizmus szellemének? Világért sem. Az asszony ma is ép úgy boldogja a csipkének, selyemnek, mint a harmadévi farsangban volt; csakhogy a férjnek nem telik rá. Okosabbak és takarékosabbak vagy kifarcsnyival sem lettünk. Lettünk szegényebbek.

Száz milliót felül több értékű árut vittünk ki tavaly, mint harmadé. Mielőtt ezt a kétes értékű százmilliót javulásnak tudnánk be, még kellene vizsgáljunk előbb, hogy hát mi magunk jóitlünk-e? A szén kiment, de nem fagyfóltak-e ezek a mult év télén keresztül, akik nem bírták a magas szénárakát? A buza kiment, de hát jutott-e a mi embereinknek kenyér? A hus kiment, de vajjon kiment volna-e, ha fizikai és szellemi munkásaink tisztességesen táplálkozhatnak? Hiszen a felesleg legrugalmasabb fogalom a föld

Pontos szétkülés.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V., Általmány-u. 31. JE-
PERTK OTTÓ professzor

Lépfene ellen

- birák, lovak, szarvasmarhák részére.
 - Hónapokig eltartható hatásos.
 - Biztos védelem.
 - Kínfő fekszedők.
 - Egyszerű könnyű készítés.
- Részletes tájékoztató, használati utasítás kívánatra bárkinek. Olcsó árak.

szállítja a Jemmer-Pasteur-intézet következő ajtóanyagait, melyek a tudomány legújabb vívmányainak alkalmazásával előrendű szerzők által feljegyzése alatt készülnek.

Rapid szerum:

örbáncos fertőzésnek kitölt szerumok 1-2 óra alatt biztosan megemelti a vérnyórt.

Tartós ojtás:

Védőojtások a sertéseket biztosan mentesíti az orbánc ellen egy teljes esztendőig, az ojtás után kéros utóhatás nélkül, a sertések nem fogynak le.

kereségén. A gazdag embernél felesleg, amit nem bír elfogyasztani. A szegény embernél felesleg, aminek a fogyasztását nem bírja el. Felesleg a legutolsó tőjás s a legutolsó zsíros malaczká is. Eladja azokat, hogy árukiból fizesse az adót, a kamatot s vegyen helyükbe málet vagy korpakenyert. Mindent eladnak már, még az üdvösségünk is; mindenről lemondának már, még a feleslegünk viganójáról is. Nos hát ez a szükségből való eladás s ez a kényszer lemondás a kereskedelmi forgalom nyelvének beszédje szerint 217 millió korona nyereséget jelent. Aki ennek a „nyereségnek” örülni tud, álljon ki a nyilvánosság elé, hogy irigyejűk meg az idealizmusát.

Am jellemző, hogy senkinek sem jut eszébe bizgonygati, hogy ez a nyereség komoly dolgot. Pedig a hajlam ugyancsak megvan, hogy a statisztikai adatokat gazdasági politikának sikereinek járvára vagy botlásainak leleplezésére magyarázzák. A hajlam talán most is megvolna ehhez, hanem a sors szatirikus. Mert ugyanakkor, amikor a statisztika oly kedvezően nyilatkozik gazdasági fellendülésünk felől, ugyanakkor az élet súlyosabban nyilatkozik, mint valaha.

Mikor kereskedelmi mérlegünk javulása felől kellene kiadni az örömdeteket magyarázatokat, ugyanakkor a magyar minisztertanács inség-munkák felől táncszokik. Ugyanazon időben két híre annak, hogy Budapestről huszezer munkátlan munkásember kivándorolni készül. No nem kell megijedni. Ez a huszezer már csak vékony utócsapat: százezer más tört utat előtte. Lám, ez a százhuszezer ember se kenyeret, se húst, se ruhát nem fog kívánni a jövő esztendőben; mennyi javul ettől a mi kereskedelmi mérlegünk! Ám a czafáló jelenségek megdöbbentő tömegben vonulnak elő, mintha csak viharos időben, villámok és dörgés között olvassnánk, hogy Falb derült időt jósolt.

A pénzügyminiszter azon tőri fejt, hogyan lehetne újabb sulyokat alkalmazni az adópréssén, mert a magyar polgár, a 217 millió plusz daczára, szörnyű adóhátrátlékban leledzik s a hatályosabb kisajtolás problémáját adja fel annak a szakminiszternek, aki évről-évre növekedő mérvben örvendeztet meg bennünket államháztartásunk feleslegeivel. Plusz itt, plusz ott; ha ezt a két felesleget kibírjuk, akkor már talán semmitfélt szűkség sem fog bennünket elpusztíthatni!

Kell-e még tovább mennünk? No hát az építő iverésége is elég élelken beszél. Ez az ipar szerencsés volt megnyerni a milliók kíséretét ahhoz a kalandos vállalkozásához, hátha a cifra palatához megnyeri a cifra nyomorúságot adóifözött gyánant. A milliók tévedtek, mert a nyomorúság már nem bírja meg a cifra ruházokodást, pedig a fírj jellemét, a nő enyéné adná érte, de hát a kínlát igen nagy; a milliók tehát behu-zódnak odukkba, mint az időjős emberke

zivarat előtt. Nincs pénz. Vállalkozásoknak szármayt a bankok nem adnak. A tőke visszavonul és főkba rejtőzködik, mert válságot szimatol s azt ki akarja használni rendesen. Bárhova nézünk, csak a zivarat előjeteit látjuk. Ez a kereskedelmi mérleg javulást mutat. Ca-czerkődő napsugár, sötét égbolt, honnan ered ez a hazug ellenmondás?!

Jól megmagyarázza ezt a hazug ellentmondást a *nyerstermények értékesítése*. A termelő munka és a termelő tőke értékesítésességét csakis a fogyasztás igényének mesterséges alászállításával lehet elensulyozni.

Ezt is csak egy darabig. A *muhibatlan* tőke és a *muhibás* tőke kamatozása közötti aránytalanságnak végre is katasztrófra kell vezetnie. Hogy a mezőgazdasági iparba fektetett termelő tőke 3-4%-kal kamatozik, mikor a termelést terhelő tőke legalább 6-8%-ot követel: ez a kamatkülönbség a produktív erők jutalmát vonja el s nemzeti vélegyengülésre vezet. E vélegyengülés tünete nem mindig észlelhető. Hiszen az az élet-halál-harcz, melynek folyamán a mezőgazda többet kénytelen termelni s kevesebbet fogyaszt, hogy többet adhasson el: ez a vergődés a statisztika előtt tulkinálat, tul-termelés, bőség alakjában jelentkezik. Pedig háta mögött inség és nyomorúság áll. Az a tulkinálat, mely az időben és alkalomban nem válogató eladási kényserből származik, olyan, mint a pusztító görgeteg. Örülnek ennek azok, akiknek olesó nyersanyag kell és gondosan előkészít utját, de mihamar kijőzanodik az ipar is. A fogyasztás ijesztően csökkenik kezz; pénz ves fel tehát, hogy üzemét kiterjessze. Nagy fogalmat így sem bír elérni, feleslege néfődnő nő s nosza, nagy áldozatokkal megindul a *kivitel*. Erre ráfizet, hogyan éljen meg tehát? Panaszokodik a nyerstermények magas ára miatt s dolgozik további csökkentésén. Leszállítja a munkabéreket. Rayoniroz. Czikkkelnek tulcsigazott árakat kartekekkel biztosít, de ez sem segít rajta, mert ezzel csak a meggyengült fogyasztásról vesz újabb eret. Eppen olyan harcza kerül az ipar a munkátlan tőkének raneheződő nagyobb kamatozó erejével, mint a gazda, Végre is üzemet korlátoz s aztan csfődöt mond. A csalódott tőke pedig, mely vele együtt vérszételt szenved, visszavonul s még magasabba srófolja igényeit. A nyerstermények értékesítése így rántja magával az ipart is a csfőd torkába. Es ez nemcsak nálunk történt így; a világ minden államában végigvonult vagy végig fog vonulni efele krízis, ahol a munkátlan tőke a munka zsarnokává lön.

Ezen a beteges állapotban nem segit meg más, mint a *munka megvédőmezése*, a *termelés fáradságában és koczászatában nem osztozó mozgótőke tulköveteléseivel szemben*. Miután pedig nálunk a nemzeti jólét főforrása a föld, eszerint a föld termőerejének gyümölcsöző értéken tartása itt a főfeladat. Emelni kell ezt az értéket

erélyes védvampolitikával; a rája nehezető adókon korrénysáti kell; meg kell becsülni meg mozgósítai is ennek az értékeknek, a takarékoság elvén épült szövetkezeti intézményekkel alul és az államháztartási kiadások redukálásával a legfelső vonalon; végül pedig meg kell szabadítani a földet a magas kamatu kölcsönöktől, amelyek a munka gyümölcsét felesléstük és elvonják a termelő erőktől. A munkátlan tőke uralma alól csak az *állami komverző* szabaddit-hatja fel a mezőgazdaságot, vagy leg-alább annak legnyomottabb rétegét. *Mentésük fel a munkától a pénz zsarnok-szűdés alól, mert különben elkerülhetlen pusztulás vár ránk!*

Kereskedelmi mérlegünk még mindig jelentékenyen javulhat. Kivethetünk mindent, hábar ehezmi fogunk s nem hozunk be semmit, hábar rongyok fedik testünkét: így módon a kiviteli többlet „nyereség” felnöhet 300-400 millió koronára is. De csak még egy ilyen nyereség kell, hogy vesztésünk tetőzve legyen. Még egy ilyen javulás s a késő ivadéki is sírva fogja emlegetni!

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

— Rovatező: Cséraháti Sándor. —

Répafelekek besavanyítása.

Az utóbbi időben gyakori az a kérdés: „miképen konzerváljuk a répafeleket?” Sokan, kik eddig a répafeleket, mint esékely értékűi takarmányt alászántották, ujabban arra a gondolatra jöttek, hogy jó volna bizony ezt is konzerválni, hogy a késő télire legyen mivel etetni a marhákat, ha elfogy a takarmány.

A répafeleves besavanyítására több mód van. Az egyik mód az, hogy nagy garmadákba szedjük a föld felett és földet terítünk rá; a másik mód az elvermelés. Abban azonban megveszünk, hogy a földög, minál jobban le-tapostatni a leveleket, hogy levegő ne maradhasson közöttük. Minél jobban sikerül ez, annál kevésbé fog az ecetsav kifejlődni és annál kevésbé tápérték fog elveszni az erjedés alatt. Aki valaha répafeleket etlett, az fogja tudni, milyen nehéz verembe vagy föld felett jól összezorizati a répafeleket. A két említett módnál sokkal jobb az alábbi mód, mely kitűnően bevált, olesó és esékely munkát igényel.

Ezen módszer szerint a levél körülural vermekben lesz elvermelve a következő eljárás szerint.

Egy tetszés szerinti nagyságu sugárral kört vonunk, aztán ezen körrel párhuzamosan 2 $\frac{1}{2}$ -3 méterrel távolabb ismét kört húzunk. E két kör között 2 $\frac{1}{2}$ -3 méter széles területet 1-2-1-50 méter távlaton egy ritkább betéttel úgy módon egy 120-150 méter mély körülural vermet kapunk. Ennek aljára szalmát hintünk, csak épen annyit, hogy a legalsó leveléget ne érintkezzen a földdel. Az így elkészített verembe aztán behányatjuk a répafeleket, minál 2 ökor vagy 10 körbe hajlva folyton tapossz azokat. Ez az állatok könnyebben behöszökenek a verembe, széleszseri az erjedés általán egy ritkább betéttel s ezen az állatok egyenként a görőbe hajtani. Az állandó taposás által, különösen ha a levelek egy ember által folyton beteszittanak, olyan szorosan lesznek a répafelekek egymáshoz, hogy végül egy villát sem lehet közölközni szurni. Most már, ha a verem elég meglök, ismét egy ritkább szalma jön rá, aztán 1 láb magasan földdel betakarjuk. Eleintén a

föld egyes helyeken be fog szakadni, mely repedések rögtön újból befedtetnek földdel, hogy a levegő a verembe ne hatolhasson. Az így elkészített veremben a répaléval kitűnően ellát akár a jövő nyárig is.

Természetesen az ilyen veremlécskák a fenékvértesben helyeken eszközölhető. A répaléval eső- és harmatmentes legyen a veremlécskék különben elrottnak. Legjobb a veremlécskét akkor eszközölni, mikor a répaléval pár napig már a földön fekszik s hervadni kezd. Ilyenkor ugyanis már jön ki belőle annyi nedv az összepressed alkalmával. A réteg képzés szalma vagy széna réteget tenni nem tanácsos, miután ezek hézagai között mindig marad levegő.

Ezen módon tengeztarist is jól el lehet tenni. Több gazdaságban tettek ilyen módon a répaléval próbát és szép sikerrel. Egy fejős tehen s a savanyított répaléváltakarmányból 500 k. elősúlyra 15 kg. kapott naplaján; igazságot pedig 25 kgt. Az állat nagy előszeretettel eszi, ártalmára egyáltalán nincsen s jól emészteti is. Nagyobb mennyiségben csak hasas teheneinek nem tanácsos adagolni.

Megjegyezhető még, hogy nagy verem helyett több kisebb vermet ásatni alkalmasabb, mert a megkezdett veremben hamarabb romlik el a savanyított takarmány, miután eső vagy hóvíz érheti, nyáron meg a nagy meleg idézhet elő benne hátrányos erjedéseket.

K. B.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

A marhaméreg jelentősége az állattenyésztő gazda kezében.

Minden üzlet titka az, hogy egyik felnek olvasalimat kell tudnia, amit a másik nem tud. Így van ez a legszilárdabb üzleteknél is. Minden körülmények között az üzleti felek közül a jár rosszabbul, aki kevésbé van tájékozva az üzlet tárgyát képező érték használatáról, valószínűsége hűsöd. Ha a vevő tudná azt, hogy a kereskedő egyik-másik árúján talán 100%-ot is nyer, ha tudná, hogy hol vehetné ő is ugyanannyival olcsóbban, hát bizonyosan áru fordulna. Ha tudná azt, hogy buzdját egyik-másik malomban, vagy egyik-másik fogyasztónál 20–30 fillérről magasabb áron értékesíthetné, ha bizonyosan tudná, hogy az átadás pillanatig mennyi szállítási és egyéb költsége merül fel, hát bizonyosan nem adná azt el a közvetítő kereskedőnek. Az áru eladásánál azonban a minőség megbírása sem könnyű dolog, hiszen tudvalevőleg egy és ugyanazon áru minőségi különbsége az érték 20–25%-át is kitevzi. A minőség megbírása azonban mégis másodrendű kérdés, sokkalna fontosabb ennél, különösen a gazdasági nyersanyagok értékmeghatározásánál, a súly pontos megállapítása.

A legtöbb gazdasági termelvénynél a súly tényleg pontosan meg is állapítható. Avagy jutna-e valakinek eszébe búzát, rozst, stb. egyszerű szembecslésre eladni vagy akár meg is venni? Bizonyára senkinek. Leméri azt az eladó is a legpontosabban s megméri a vevő is, mert meg a vevő sem hiszik abban, hogy a szemmértékkel mérésen pontosan meg tudja állapítani a súlyt, dacára annak, hogy egész életében jóformán egyből sem foglalkozik. Ez s ha nem lehet megállapítani mérleg nélkül, így is buzdának a súlyát pontosan, hogy lehetne egy ökrének, egy tehének, egy disznóknak, amelyek mindenükre egy teljesen szabványtalan alakú test s amelyekből két egyforma súlyt nincs. A székek meglehetősen egy szabású s bizonyos szokásos úrtartalommal birnak, mégis kilogramokra meg a köztöltők való költségűsége, nagyobb állatoknál pedig 50–100 kilogrammra is csatlódnak az eladó. Mert rendszeren az eladó

szokott eszlődni. A vevő, kinek bevásárlási egészen életében csak állatok bevásárlásával és pedig csaknem kizárólag szemmértékre való bevásárlásával foglalkozik, olyan jártasságot szerez e téren, amoha né a gazda, aki csak itt-ott ad el állatokat, soha nem is szerezhet. A vevő megbecsüli az állatot 5–10 kg. differenciával, de nem helyesbíti az eladó becsülését, ha látja is, hogy az 100 kilogramm kevesebbre becsülte, mint amennyit tényleg ér. Az eladó azt is tudja, hogy az éppen előtte való állatnak mennyi lesz a vágósúlya, vagyis tehát mennyit veszti levágás közben, mennyit ér értékesítheti azt, mint húst, mennyi lesz a szállítási költsége az illető vágóhidig s mennyi lesz az állatnak addig súlyvesztése. Tehát teljes tájékozottsággal fog hozzá az üzlethez, ellenben az eladó gazda minderről semmit sem tud, sőt állatának mennyit sem tudja határozottsággal megállapítani s legfeljebb minőségét ismeri árújának. Így tehát nagyon is nagy fölényt nyel a vevő az eladóval szemben, ami természetesen maga után vonja, hogy neki lesz nagyobb haszna az

állat lemérésével már amortizálódik; már pedig egy jó mérleg nem 3–4, de 30 évig is használható s így ára bármilyen kis vásártéren vagy közlegében is biztosan bőven megtérül. Különösen a vásártérreknél mérlegekkel való felszerelés szükséges és immár elodáztatatlan, mert csakugyan nagyfokú elmaradottságra mutat az, hogy vásártérreken is kénytelen a gazda súlymegállapítás nélkül eszközölni eladásait. A vásártéri közlegéknél amenny is hasznuk van a vásártartásból, méltán lehetne őket kötelezni marhaméreg- vagy hidmérlegeltetésre is, megállapítván egyszerűségein, hogy nagyobb állatok után 15–20, apróbbak után 10 fillér mérlegelési díjat szedhessenek. Csak persze azután a gazdaközösségnek kellene az ilyen vállalkozást elsősorban támogatni, amennyiben az épen az ő érdekében történik.

Nem lesz érdeketlen tudni végül azt is, hogy a bajor kormány általna marhaméreg felállításának nagy közgazdasági fontosságát, a folyó év elején kiadott rendeletben szorgalmazza az ilyen mérleg felállítását s kitiltása

243. ábra. Répalével letaposás körökörében.

üzlethez. A legtrikább esetben ugyan előfordulhat az is, hogy megfordítva áll a dolog s a vevő huzza a rövidet; ez az eset azonban kevés holló számba megy s így sem kívánatos dolog, mert a vevőnek is meg kell lenni a maga tisztessége polgári hasznának, csak így felelhető a kereskedelem, a melynek fejlődésére pedig Magyarország oly nagy szükség van.

Minden bajokon csak úgy lehetne segíteni az is, hogy megfordítva áll a dolog s a vevő huzza a rövidet; ez az eset azonban kevés holló számba megy s így sem kívánatos dolog, mert a vevőnek is meg kell lenni a maga tisztessége polgári hasznának, csak így felelhető a kereskedelem, a melynek fejlődésére pedig Magyarország oly nagy szükség van.

helyezi, hogy a hozzá forduló szegényebb közlegéket mérlegbeszerzés céljából segíteni is fogja.

Horváth L.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Csikó István.

Szalmatermésünk súlyáról.

A cséplés befejezése után rendszeren tájékozva vagyonk arról, hogy hány q gabonánk termelt, mert ha többnyire csak hektoliterekben szoktuk is azt a gabonát elkölölni, melyet a cséplőgéptől szállítottunk a magtárba, de annyi értéklődéssel mégis viselőltünk gabonánk minőségére iránt, hogy hektoliteresült állapítsuk meg, mely alkalommal azt sem sajnáljuk kiszámítani, hogy körülbelül hány q gabonát fogunk majd eladhatni. De hány gazda van, aki csak megközelítő tájékozottsággal bír arról, hogy hány q szalmája termelt. Pedig a szalma még a mi gabonatermő államunkban sem oly

zásra használt szalmát is számon tartjuk, ami azonban nem nehez akkor, ha szakérszámra hordatjuk az istállóhoz, mely esetben csak néhány megroat szekeret kell megmászolnunk, hogy hozzávetőlegesen mindig tudjunk mennyire fog a szalmánk.

Cselkö István.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hrebly Emil.

A tojás szövetkezeti értékesítéséről.

Olvasóink meg élénken emlékeznek arra a mozgalomra, melyet földmívelésügyi miniszter a tojásnak szövetkezeti uton való értékesítése érdekében tett s melynek oly kedvező eredményre vezetett.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet működési körét a tojás értékesítését kibővítve, a szövetkezetek és tojásgyűjtő állomások által összehozott tojást korlátlan mennyiségben értékesítésre elfogadja az az értekesítési terv, melyet az eladási árnal mutatkozó többletet, a beküldött szövetkezet javára írja.

Nagyon helyes a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének ezen újabb tevékenysége, mert tudjuk jól, hogy mióta az orvosok különféle kísérletekkel és megfigyelésekkel bebiztosították, hogy az emberi test legfőbb tápláléka a fehérnyé, azóta fogl a mitvelebb körökben mind nagyobb figyelemben részesítik azon elemeket, melyekből a fehérnyetartalommal bírnak. A kultúra terjedésével aztán az ilyen elemek utáni kereslet az egyszerűbb népek között is folyton éledebb és általánosabban lesz. Talán ez is egyik oka annak, hogy a tojásnak, mint a legduzsabb fehérnyetartalommal bíró élénk csizkek egyikének fogyasztása világszerte évről-évre rohamosan növekszik.

Legjobban tapasztalható a tojásfogyasztás emelkedése azon államokban, melyekben a népesség ipart üz. Itt ugyanis az emberek nem foglalkozhatnak oly nagy mértékben baromfitenyésztéssel, hogy a folyton emelkedő szükségletet megfelelőleg elegendő tojást termelhetnének, s ez okból nem csak állandó, de folyton emelkedő tojásfelvételre szorulnak.

A mezőgazdasági államokban ennek éppen ellenkezője tapasztalható. Itt ugyanis a népesség nagyobb része, a gazdálkodó-osztály nagyobb réá é a baromfitenyésztésre, hanem egyenesen utalva is arra mert csak így képes mezőgazdasági terményeinek egyes eleztebb részét gazdaságosan értékesíteni. Ez okból aztán az ilyen államok nemcsak hogy bevételre nem szorulnak, de sőt nagyon fölösleggel rendelkezhetnek az ipari államok számára évről-évre nagyobb kivétel eszkelhetnek.

Európában leginkább Oroszorszáig és Magyarorszáig, mint a két legnagyobb mezőgazdasági állam, van hivata arra, hogy világ-résztünk ipari államainak növekvő tojásigényelettét fedezze.

Tojáskereskedelmünk közgazdasági jelentőségében évről-évre nő s így it a ideje, hogy kereskedelmünk ez ágában is rendet hozjunk s forgalmunk ezen ághál szolidá, megbízhatóvá tegyük.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének igazgatóságáé az érdem, hogy ezen fontos kérdést tanulmány tárgyává tette és a tojás megfelelő értékesítése érdekében újabb lépést tett.

A tojáskereskedés a fővároban és általában az egész országban nem áll jó híren; sőt a külföldön sem örvend jó hírnévnek a magyar tojás, csupán azon okból, mivel nem kezelik kellőleg. A külföldön azt kívánják, hogy az áru feltétlenül olyan legyen, minőnek jelzve van. Az országban termelt tojás javarésze a

külföldre vándorol, bár azt az elmondottak miatt nem fizetik jól. A régi és gyanus minőségű tojás pedig a belföldi fogyasztás tárgyát képezi.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet által előtbe lépett intézmény, melynek a felhívásból kitűnik, e bajokon segíteni fog a tojáskereskedelmünket és az értékesítést helyes mederbe fogja terelni.

Alig van mezőgazdasági termék, a melynek szövetkezeti uton való értékesítése oly könnyű volna és a melynél különösen a kisgazdáknak oly nagy jövedelem volna biztosítható, mint a tojás, baromfi és toll értékesítésénél. Ez azonban csak úgy érhető el, ha azeket a termékeket egy szövetkezeti központ összegyűjti és nagyban követlenül a külföldön értékesíti.

Ezen központi értékesítésre alakult meg a nagyműveltség földmívelésügyi miniszter ut és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület támogatásával Budapesten a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezeténél a központi vásárcsarnok egy tojás-, baromfi-és tollértékesítési központ, melynel a tojás értékesítése már megkezdődött.

A tojás értékesítésére a szövetkezeteknek a következő eljárást kell követniük.

1. Minden szövetkezet, legyen az hitel-, fogyasztási, értékesítő vagy tejszövetkezet, igazgatósági határozattal hozzon, hogy a tojás gyűjtésé és értékesítését meg akarja kezdeni s e végett a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetével összekötésbe lép. Erről a határozatról a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet (Budapest, Központi Vásárcsarnok) egyszeri levelben értesíti.

Ezen értesítés vétele után a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte a saját költségén szakembert fog kiküldeni, aki az illeto szövetkezet, vagy a szövetkezetnek erre a célra megbízott tagját a tojás gyűjtésére, csomagolására, elküldésére betanítja, s a tojás gyűjtése és értékesítése a következő módon történik:

a) A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet minden héten egy levelező-lapon tudatja, hogy az illeto héten a szövetkezet a tojástól 2 koronáért hány dró tojást vegyen át. A megszabott piaci árt a szövetkezet kézi pénztárából vállalja be a tojást és mihelyt egy láda (1440 dró) megérkezik, azt azonnal barmmentlenül beküldi a budapesti központhoz.

b) Amint a tojás a központhoz beérkezik, a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet rögtön megküldi a tojásért járó összeget, amelyet a szövetkezet a tagoknál éret fizetlet.

c) A tojásért járó összeget minden a központi meg minden egyes láda tojás után 2 koronát fizet a szövetkezetnek kezelési és a vasutára szállítási költségei fejében.

d) A szövetkezetek a központhoz a tojás csomagolására, szállítására, lakának, az elküldésére szükséges szállítóleveleket, az értékesítésre való levelező-lapokat szintén teljesen ingyen kapják, ugyszintén a csomagolásra használt számláért fizet a szövetkezeteknek lakának 20 fillért.

e) A budapesti központ a beérkező szövetkezetek tojásokat átvizsgálja, átválogalja, megfelelő osztályozásra és csomagolásra és a külföldön értékesíti. A központ már most a külföldi értékesítés árából levonja a költségeket és a fennmaradó összeget a szövetkezeteknek mint tiszta nyereséget utalatosan megfizeti, melyet aztán a szövetkezet a tagok között a szállítási arányában a hónap vagy negyedév végén kioszt.

A nyereség kiosztására a következő eljárást ajánljuk: A tiszta nyereséget a szövetkezet nem ossza ki azonnal, hanem csak minden hónap, vagy minden negyedév végén; addig nyilvánvalóan tartani. Mielőtt a kiosztás megtörténne, az egész tiszta nyereségből 15—20%-ot cédulázni levonni a szövetkezet javára kezesek és egyéb

költségekre s csak a fennmaradó összeget kell kiosztani a következő módon:

Minden szövetkezeti tagnak számával ellátott könyveket adjon az elnöknek.

Ezen tojászállítási könyvekre minden egyes alkalommal beírandó, hogy hány tojást, mely pénztérből szállított be az illeto tag. Minden hó végén összehasonlani a könyvecskében, hogy egy-egy tag hány korona értékű tojást szállított.

Ha már most ismeretes, hogy összesen mennyi a kiosztandó tiszta nyereség és az is, hogy hány korona értékű tojást szállított a tagok által, kiszámítható, hogy 10 korona értékű tojásra mennyi tiszta nyereség esik. Ezt a tagunk a leszámlázáskor ki kell fizetni.

Egy példával világosítjuk meg a dolgot.

A szövetkezet egy hónap alatt a központhoz szállított összesen 500 korona értékű tojást és elért ugyanezen idő alatt 31 korona tiszta nyereséget. A 31 koronából 20% (6 K. 20 fill.) levonatik, a szövetkezet javára, kiosztásra marad 24 korona 80 fillér osztalék, ebből tehát minden 10 korona tojásértékre esik 49 6 fillér. Aki tehát 10 korona értékű tojást szállított, kap a tiszta nyereségből 49 fillért, aki 20 koronáért, kap 98 fillért és így tovább.

Mint ezekből látható, a tojás szövetkezeti értékesítésénél az egyes gazdák nemcsak a tojásnak mindenkor piaci árt kapják meg, hanem még a külföldi értékesítés hasznát is megnyerik, a mi ma tisztán a kereskedő jövedelme. Így tehát minden termelő csak a maga érdekében cselekszik, ha a tojásnak szövetkezeti értékesítésre csatlakozik, bárha az eleinte a kereskedő versenyé következtében nehezebben indul is meg.

Felszólítunk tehát minden szövetkezetet, hogy a tojás gyűjtését és értékesítését a fent leírt módon mielőbb kezdje meg. Ha a tojás értékesítése országszerte szervezve lesz, akkor ezt követelő a baromfiak és a toll gyűjtését és értékesítést fogja a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet hasonló alpon folytatni.

Minden részlete felvilágosítást ad a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet (Budapest Központi Vásárcsarnok).

Örömmel üdvözöljük a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetét ezen kezdeményezésért s csak azt kívánjuk, hogy nagy kitartással, ügybuzalommal és előrelátással sikerüljön egy oly intézményt létesítenie, a melynek áldásos működése hatását az ország legféltebb lakó régegyébén emberek is érezhesse.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Spornon Pál.

Önműködő vizskabázáló készülék gőzkazánokra.

Minden gépézet tartó, vagy kezelő gazda előtt ismeretes azon fontos körülmény, mily veszedelemmel járhat egy ügretlen fűtő anyag vizskatlanúsága, hogy a gőzkazánban nem tartja a vizet kellő mérvön. De előkéiben nem kértülményű is igen fontos a vizskának egyenletes feltartása, a gőztartás (egyenletes feszültség) és tőz felgyűlés szempontjából is.

Tudvalevő dolog, hogy ha a víz a kazánban bármely okból lirtelen igen megcsökken, s azután a fűtő hirtelen pótolni akarja azt, a hirtelen beáramló hidegbe víz, a gőz feszültségét alászállítja; viszont, ha tul sok víz szivátozik a kazánban sem képes a víz a gőzt kellő feszültségen tartani. Természetes következménye ennek, hogy lyi körülmény között, mivel a víz nem folytonosan, hanem időnként nagyobb mennyiségben lesz a kazánba beszivata, a hideg víz felmelegítésére több hőre lesz szükség, ami nagyobb tüzelő fogyasztást igényel.

E hiányokon van hivatva segíteni az önműködő vizszabályozó készülék, melynek feladata a vizszint folytonosan egy magasságban tartani. Nem lesz érvénytelen tehát az a tisztelt gazdálkodásomlag megismertetem az új; annyira is inkább, mivel ilyen szerkezet az idő szinnyel még nem lévén, teljesen ismeretlen.

Ezen készülék az 244. ábrán felülnezetben van feltüntetve.

A találmány leírását a fentálto (Fodor Antal urad, pépész Pa-Tomaj, t. p. Kunhgyes) szerint a következőkben közlöm.

A találmány lényege abban áll, hogy egy uszközöknek a víz felszínén lebegő, illetve silyűdő és emelkedő mozgását alkalmas által segélyével felhasználjuk a viznek a kazánba való bevezetésére, illetve által való elzárására.

Az a a uszköz b b hengerváltozók vannak elátva, melyek c ruddal állanak egymással kapcsolatban; a rudda van d hüvely erősitve, melyben e rudd mozgathatóan elhelyezve. E ruddal fíz kapcsolatban van f rud, mely g csuklós ruddazt segélyével a mozgást h rudda vizsi i át; f g ruddak egy i lemezre szereltek, melyek a tűszekrény fedőlemezőnek k meredvli gerendájára eszarvarkoll megcsatlakoznak. A h ruddat l tömszelvényen a kazintestből ki vezetik; ez az eggyűdli hely, hol a kazintest kéténytelen vagyunk megátádnai. A h ruddoz eszalakozik m rud, mely n forgatványrudat csuklósan van összekötve; n o és p ruddazt segélyével a mozgást r s kupkerék-párisa vizsi t s kupkerék csavarnemekkel van elátva, melyek segélyével t ugyancsak csavar-

Nem akarom azt állítani, hogy talán itt nem fordulhatnak elő kalamitások, miután ezzel azt megakadályozni, hogy pl. a tápiszavítvány szelepei be ne tapadjanak s így a vizfelszín meg ne akadályozzák, nem lehet; de igenis az egyenletes vizfelszín elérékji vele.

A készülék szabadalmazva van egy Magyarországn, mint Ausztriában, valamint Angolországban is. Ára 130 korona, ami tekintve a tűzölőanyagmegtakarítást, eléggé kifizeti magát. Bővebb felvilágosítással a fentálto barkinek szívesen szolgál.

M. Gy.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

534. kérdés. Szőlőben a fehér szőlő annyira rothadnak ki, hogy ezt okvetlen máris le kellett szűretelni. Kérdés, hogy ebből a nagyon rothadt szőlőből — melyek nagyobb részére ujynyi — vastagságu penész tapadt — készült bor eltartható-e s ha igen mily módon?
r. k.

535. kérdés. Szíves értesítések kérek, kádkák és hordókban lehalt éret és éretlen szilva és ringlóca összegyűjtve pálinkafőzéshez mily áron értékesíthető és fűzésig, hogy kezelendő; a nem tandacos volna kádkán levő hordókba áttölteni, hogy forradása után jó hermétikusan lezárható legyen?
H. E.

536. kérdés. Milyen pép, illetve anyag alkalmas boros palackok parafo dugójának bekérésére azaz bevonatására, hogy a bor a

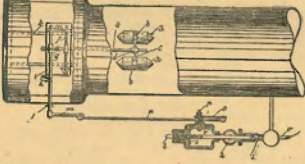
hogy azok használhatóak legyenek? Mik a hátrányai?
M. Z.

537. kérdés. Baromfiain közül az utóbbi időben illa igen döglik; felboncolás után azt tapasztalom, hogy az epe azonban nagyon megnövekedett s naponta több darab s mind egyforma ünetek közt hull el, ilyen kérem a tekintetes Szerkesztősetet b. lapjában egy radikális elszerszámjani, hogy a betegségeknek s elhullásnak elejét vehessem.
J. L.-né.

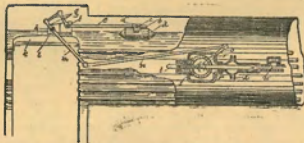
Felelet.

Rothadt szőlőből készített bor. (Felelet az 534. sz. kérdésre.) Ha a rothadt szőlőből készített bor jól kiejert és elég magas szeszartalom, akkor gyákorri fejtesse és gondos tisztogatással lehelte azt romlatlanul tartani de az old fejtes, mihelyt a bor meghigad, mindjárt tessek végezteni. Ha az erjedés koldetlen volt, akkor utolagos erjedések bajt fognak okozni; ha pedig a szeszartalom alacsony, akkor különféle bajok léphetnek fel. Utóbbi esetben a várható bajoknak elejét lehetne venni mielőbb alkalmasított szeszszelvény, melyre azonban a legbiztosabb rektifikált szesz alkalmazandó. Ha lehetséges volna, vagy megfelelő berendezés rendelkezésre állana: a bornak a levegő kizárása mellett 70°-on végeztető melegítés (pasteurizálás) igen ajánlatos volna. Gy. I.

Eretlen gyümölcs cefrézése. (Felelet az 535. sz. kérdésre.) Eretlen gyümölcs cefrézésre nem fizeti ki magát; eléggé erőt hullott gyü-

244. ábra. Önműködő vizszabályozó felülnezetben.

245. ábra. Önműködő vizszabályozó hosszmetézetben.

menetekkel ellátott rudat előre és hátra mozgatta; a t ruddvege kup alakú és megfelle a cső száználjának; v tápszó a szilvátváltó a vizet, ha n cső száználján t rud által zárva tartatik, közvetlenül a kazánba vezet; ha pedig t rud nyitva tartja, akkor az w és t között támadó nyílásán az c csövön át elvezetetik.

A berendezés működése a következők: ha a a uszköz a vizszin emelkedése következtében melemelkedne, akkor d f g h m n o p ruddazt mozgassa folytan r s kupkerék-páriso forog és t ruddat hátra mozgattja, minek folytán a tápiszavítványból jövő víz nem juthat a kazánba, hanem az c csövön át elvezetetik.

Ha az uszköz a vizszin silyűdése következtében szintén silyűdnek, ugyanezen jöveték áll, be azon kiülbőséggel, hogy most t rud zár és a víz egész tömege a kazánba ömlik.

E készülék az uradalom egyik gépezépen hosszabb időn át ki lett próbálva részben a csépésnél, részben pedig a malomüzemnél. Összehasonlítva egy föl nem szerelt géppel eléggé szép tűzölőmegtakarítás érhető el általa, a mennyiben naponta a munkától hossa és a szén minőségét szerint 1—2 q-val kell kevesebb. Ezen kívül fontos azon körülörmény is, hogy víz is kevesebb fogy, körülbelül 10—15 hl-rel, ami egy helyeken, hol messziről kell a vizet a géphez lájtítani, szintén számbaveendő tény. Legfőbb előnye pedig abban van, hogy a kazán táplálása a kezelőtől függetlenül levén vért, az ebbeli hanyagságból eredő kázn-robbanás ki van zárva.

külső levegővel ne érintkezhessek s miből mily arányban való keverés utján állítható ilyen anyag elő.

537. kérdés. Tisztelettel kérem sziveskedjék-e a Kertész-kérdés és feleletben előírni, hogy miként lehetne állandóabban szőlőt telre eltenni, t. i. hogy minél tovább mentve maradjon a szőlő a rothadástól vagy az elpenészesedéstől.
H. D.

538. kérdés. Kérem kegyeskedjen b. lapjainkba feleletet rovaia alatt G. D. alatt engem értesíteni, hogy a baromfióllakban elszaporodott tyúkteleketek hogy lehet legsikeresebben kiirtani?
G. D.

539. kérdés. Milyen mélyről lehet a vizet cefzentrifugázsvitványval felhozni és ugyanezen legnagyobb mélység mellett mily magásra lehet feljonyomtatni?
N. A.

540. kérdés. Őszi buzamban sok az árpaszem (árpatablaba vetettem) nem tudom van-e oly rosta, mely az árpaszemeket a buza köztől elválogatná. Kérem velem tudatni a módot.
K. Z.

541. kérdés. Aratás alkalmával a kölesgöcs gabonából font köveköttelek helyett szeretném a szalmából font köveköttelek alkalmazni. Szíves felvilágosítást kérek arra nézve, használható-e eredményesen a szalmából font kötél a kéve rendes bekötésére? Hol szereshetnem a legpraktikusabb és legújtanosabb szalmakötél font gépet? Megfontathatom-e az összes szükséges köveköttelek a föl folyamán? Milyen kezelést igényelnek a megfont köveköttelek aratásig,

nyöcs azonban (melyben elég csukor van már) jó cefrézt szolgált. Mit ér a szilva-cefre, az a helyi viszonyoktól függ; némely helyen hektoliterjéig áll adnak 2—3 koronát, másbol 6—7 koronát is megkér. A cefrézés módja jó kiejertes, ami legjobban sikerül ha a gyümölcsöt jól összezuvalok, elég meleg helyen orszesjűk és a levegőtől védjük. Ajtós hordóban, erjesztés akona alkalmazásával legjobb erjeszteni, de ha nyitott kádkban cefréztünk, ez is le kell fojtani az erjedés után, úgy hogy a levegő ne érje; ez persze hordókban legbiztosabban sikerül. Így elattarta, tele hordókban, hosszú ideig kar nélkül elmarad a cefre, míg a főzés ré kerül.
Gy. I.

Boros palackok leerszázása. (Felelet az 536. sz. kérdésre.) A palackok dugójának nekának bevonására a penészedés megátáása végett tessék közönséges (és bármely pinceszert-üzletből megvásárolható) palackszurkot használni. Ilyet ugyan házilag is lehetne készíteni fenyőgyantából, vastag terpenintből és egyéb alkalmas anyagokból, azonban nem érdemes, mert így is csak annyira kerülne az, mint a készen vásárolt surkot. Használatkor a palackszurkot (olcsóból peesztávissz) egy edényben megolvasztjuk és a bedugozott palackokat nyakuk középezig belemartogatjuk. Gy. I.

Szőlő eltávésé fölre. (Felelet az 537. sz. kérdésre.) A szőlő töl elátarása legjobban sikerül a lazább förtől és keményebb boggyút fajtákkal, melyeket október második felében szünek le venyűgéstől, úgy hogy a fört alatt és

flótt egy-egy darab csont maradjon. Ekkor a hibás bogycát a nyecskevel együtt helyes öltöcske segítségével kicsipkedjük és a venyigé vizet megfőltött kis üvepalackokba állítgatjuk bele, hogy a firtükből eljutás közben elpárologó víz a venyigék révén a palackokban foglalt vizet pótolassék. A vízbe azonban néhány darabka faszenet és kis csepnyit kőszet kell tenni, hogy a víz a venyigékből kiázott szerves anyagok bomlásától meg ne szagosodjék. Hűvös és egyenletes hőmérsékletű helyiségben, sötétben, légtáramlatoktól védelmezve, lehetséges lény módon szőlőt egész késő tavaszig romlatlan állapotban eltarítani, amint azt kívánt némely Thomery-francia termeszők régebbi írók óta eredményesen gyakorolják. Ők azonban a célra mesterséges hűtéstől házakat építenek és abban a penész fellépését szorgalmas kénézással és a levegő nedvességének szabályozásával által akadályozták meg. Megfelelő berendezés nélkül az eltarítás oly tökéletesen nem is sikerül, mint a francziának, sikk májusig, sőt júniusig is eltartják a szőlőt éppen olyan frissen, mintha éppen akkor metszették volna a firtüket le, melyeknek még a koccsányai is zöldek maradnak.

Tyuktekvet írtása. (Felelet az 538. kérdésre.) Ha a tyuktekvet által a tyukpótlások, ovtartogató tetszik érteni, úgy ezen elől írtatása vonatkozó utmutatást lapunk f. évi szeptember hó 4-én megjelent számának 1431. sz. oldalán közzéadjuk, kérjük azt olvasni. Ha ellenben,

248. ábra.

amit mi is gondolunk, hogy úgy van, a *tyuktekvetek*, alatt a tulajdonképeni tyuktekvetek tetszik érteni, melyek nem annyira az ólakban, mint inkább az állatokon terjednek, akkor ezek írtását a következőkben mondjuk el.

A tyuktekvet rendkívül hamar elszaporodik s különösen a fiatal állatokban tesz nagy pusztítás, az idebék és jókarban lévő állatokon nem szeressek elősködni, hanem a sovány baromfit, különösen ha az beteges is, hamar

247. ábra.

248. ábra.

lönkreteszik. Nem is ajánlhatjuk elegendő a tenyésztőknek a baromfioktat tisztántartását és a baromfiaknak tisztogatását. Sem szó, sem írás nem elég arra, hogy e fontos dolgot kellően figyelembe tudják venni, hanem ezt a gazdaságosnyok szívókán viselőik, okvetlenül szükséges ehhez az állatok, vagyis a baromfiak iránti nagy szeretet. Ha szeretik a szegény, panaszkodni nem tudó állatokat, akkor azokat gondozni és tisztogatni is fogjuk.

A tyuktekvet nagyon könnyezik a baromfiakat s a tyuket állat a jó takarmányozás mellett is könnyen szomorú, sőt a tyuktekvet nagymérvű elszaporodása esetén valóságos lázba esik és

el is hull. A jó tyujótól a tojásit kedvet e baj el is veszi és a fiatalok semmit sem fejlődnek.

E tyuktekvet különösen ott szaporodik el, hol az ol és a baromfi tisztántartására és tisztogására semmi gondot sem fordítanak. A tyuktekvet az állatokon leginkább a farkon, a szárny alatt és a végbőnyílás fölött találhatók s rendkívül kínózzák a szegény állatot.

A tyuktekvet baromfi már külsőleg is felismerhető, ha kezükbe vesszük azt és tollát felcsipjük, akkor csakhamar meglátjuk a tyuktekvet. Ha baromfiának meglétesedtek, ami a tisztaság elhanyagolása, vagy más helyről jött tyuktekvet baromfiaktól származott, gondunk legyen arra, hogy a tyuktekvet azokat mielőbb megszabadítsuk, nehogy az előbb leírt következmények álljanak elő.

A tyuktekvet pusztítására igen jó szer a dohánnyamból és halzsíról készült kenőcs, melyvel a fentebb megnevezett helyeket jól bekentjük. Jó a *terpentinolaj* is. De használják azkenyűl a *felőszert* is, amely minden tyuktekvetre kapható.

Legújabbban használják a *spíriruszban oldott rosmarin-olajat*, melyet a tollazat közbe fekszedneknek, ugyanezzel szokás a kotós fészék és befekeskedezni.

Az ólakat *Aschenbrandt-féle* porral készített mestéjellet kímélmezni s a padozatot felőszertel.

Legújabbban a gödöllői m. kir. baromfitenyésztő-telep és munkaskező iskolánál a baromfiteket ellen az amerikai *„Death to Lice”* nevű rovarport használják, mely nálunk *Geitner* és *Rauschnál* Budapesten, Andrássy ut 8. kapható.

Ez alkalommal 4 képen bemutatom a tyuktekvet használatát is.

A 248. számú képen látható a por alkalmazása nagyobb és fejletlenebb állatoknál,

249—250. ábra.

amikor a por a tollak közé lesz szórva és a toll jól felborozza, hogy a por a teshöz jusson és az elősdiéket elkábita, megöleje.

A 247. számú képen láthatjuk, miként kell a kötőst a porral meghinteni, hogy ha tyuktekvet, az elősdiéktől megszabaduljon.

A 248. képen látjuk a kis csibék beporlását végre a 248. és 250. kép bemutatja a tyuktekvet és e porral behintett és tyuktekvetől megszabadult kis csibét.

E por igen jó hatású, annak használatát bátran ajánlom. *bl.*

Centrifugális szivattyúk. (Felelet az 539. számú kérdésre.) A centrifugális szivattyú legnagyobb szívóképességét 5 méternél magasabbra nem tanácsos venni. Legjobban sziv, ha lehetőleg közel teszük a víz színe felé. — Emelőképessége is korlátolt, a mennyiben az egész emelési magasság, beleszámítván a szivó magasságot is, 12—15 méter.

Nagyobb emelési magasságokra a szélkázanos szivó-nyomó szivattyú szolgálnak, melyek 6—7 méter szivás mellett tetszőleges magasságig emelnek vizet. *s. B. P.*

Buza kiválasztása ápa közül. (Felelet az 540. sz. kérdésre.) Buza közül az árpa semmit sem veszélyes, hanem lehet teljesen tisztán tartani. Többiszéri trieurózesul ugyan némleg megzik a buza az árpától, de teljesen nem. Sok mindenfélre kísérletet végeztek már ez irányban, de eredményre nem vezetett egyik sem. *s. B. P.*

Szalmakötelek készítése. (Felelet az 541. sz. kérdésre.) A szalmából font kötélet használhatóvé tehető és a Clayton és Shuttleworth-cégnél kapható Petersen-rendszerű szalmakötelet

fontóggel jó kötételek lehet készíteni. Propser Számpéll is kapható szalmakötelet fonógép, mely direkté köveköteleket készít. A tél folyamán elkészítendő a kötételek, csak száraz helyen kell őket tartani. *s. B. P.*

Baromfiak elhullása. (Felelet az 542. sz. kérdésre.) A szikszerű loirásból lehetetlen az elhullásokat okozó betegség természetét megállapítani s azért nem is ajánlhatunk ellene radikális gyógyszerét. Csak a mennyiben a tömeges elhullás valószínűleg teszi valamely fertőző betegség felforgását, ajánljuk a még egészséges állatok áthelyezését tiszta helyre, a még fertőzőkötés helynek alapos fertőtlenítését s általában minden irányban a lehető legnagyobb tisztaságot. A betegség mibenlétének pontos megállapítása végett észlelővő volna, ha egy vagy több elhullott állat állapotos főnökölna, eselég egy-két hulla az állatorvos főnökölna is beiktalható a diagnózis megállapítása czéljából. *—y—*

A kassai gyümölcskültetés kiútintéjei.

Az Abauj-Torna, Borsod, Sáros, Szepes és Zemplén vármegyék gazdaság-egyesületét által Kassán rendezett gyümölcs-és kertészeti kiállításról a „Közlelet” előző számban röviden már megemlékeztünk. A díjazásról részletes tudósítást csak lap zárta után vetünk is ezért azt most kiegészítélül az alábbiakban közöljük. Díjazta letek:

I. Szélesített csoportnál állami aranyéremmel: *Székelyváradhelyi immánus honosi szőlőtelep-terület* 34 faj esemegye gyümölcs-ményért s a csomagolás eljárás bemutatásáért. *Kiállítás díszelővel: Elek Árpád* Sajó-Szent-Péter, 90 faj esemegye- és borszőlőért. *Ezüstéremmel: Munkási József* Kassa, 94 faj vegyes szőlőért. *Élőszőlő díszelővel: dr. Hornyay Béla* S.A.-Ujheh, *Thuránysz László* S.A.-Ujheh és *Csemer Nándor* Beregszász, mindannyian esemegyezőlőért. *Bronzéremmel: gróf Hadik János* Nádaska 50 faj vegyes szőlőért és *Kun Frigyes* S.A.-Ujheh esemegyezőlőért. *Körménykői díszelővel 3 kiállítás kapott.*

II. *Díaz-és konyhakertészeti csoportnál állami aranyéremmel: Berger József* kereskedő kertész Kassán, jól nevelt meleg-és hidegházi növénygyűjteményért. *Kiállítás díszelővel: Hadró Ferenc* kertészete Sémén, jól nevelt melegházi növényekért, *Magdy Sándor* kertész Kassán, köztészeti munkáért, *Gürtler Károly* földirtokos Gagy-Bátor, szántóföldön termelt Csalog gyöngyökért, *Jászai Manó* kertész Kassán, zöldségért, *Kibik György* virágoskertés Kassán, köztészeti munkáért, *gróf Zichy Mészó* Jakab Bodókö-Váralja, zöldségért, *dr. Glance Gyula* Kellemes, burgonyagyűjteményért, *Török József* vart. kertész Szepes-Mindszent, zöldségért. *Alami ezüstéremmel: Brivaček Antal* kert. kertész Kassa szép növényekért, *Gürtler Károly* földirtokos Gagy-Bátor gazdasági termékeikért, *gróf Hadik János* Nádaska zöldségért, *Élőszőlő díszelővel: Lovellé, Berger József* kertész Kassa, zöldségért, *Töncs Albert* Kassa, növényekért, *Jászai Manó* kertész Kassa, piacci növényekért, *Varga Antal* kertész Kassa, köztészeti, *Fiedler Károly* Kassa, zöldség és burgonyáért, *Widder Mór* Abauj-Széplak, burgonya és káposztáért, *Kis Gusztáv* Töltszék, zöldségért, *Szőgyarmat* Alajos Eszterjes és *Schwinge Gyula* Lipó-Szent-Miklós, zöldségért. *Alami bronzéremmel: Magdy Sándor* Kassa, perlagumony gyűjteményért, *özvegy Schirer Emília* Kassa, Phylodendronért, *Havas János* Szepesi zöldségért, *Kassai püspöki papnevél inószert* kertészete és *gróf Zichy Károly* bárcza kertészete, zöldségért. *Másodrendű díszelő díszelővel* kapott 7 kiállítás. *Penzulátomban 9 kiállítás részszel.*

III. *Gyümölcsészeti csoportnál állami aranyéremmel: Piller Kálmán* Piller-Pekén és gróf

állam részére a következő méneket vették meg: Sényi Sándor (4000 K.), *Egyházi* Arthur; Remete (3000 K.), *Károlyi* István gr.; Pétdar (8000 K.), André (10000 K.), *Uchtrieb* Zsigmond hr.; Adolf (8000 K.), Nickert (8000 K.), *Blaskovich* E. Néha (8000 K.), *Pálffy* József gr.; Shannon (10000 K.), *Esterházy* László gr.; Morányi (8000 K.), *Esterházy* Béla gr.; Dante (10000 K.), *Szemere* Miksa; Cinqueviva (3000 K.), *Harkányi* János hr.; Enzio (4000 K.), Loti (4000 K.), *Fáy* Haldia; Gedon; E. (10000 K.), *Lederer* S.; Boldog (5000 K.), Timár (8000 K.), *Andrássy* Géza gr.; Cid (12000 K.), Bohó (8000 K.), *Jankovich* Bécsán Gyula; Paragraf (3000 K.), *Springer* Gusztáv báró; Galba (3000 K.), Aliechah (8000 K.), *Wenckheim* Dénes gr.; Garaboczi (8000 K.), *Guszt* Gáspár; Svicher (8000 K.), *Kozser* Miklós; Gágrin (2500 K.), *Pálffy* József gr.; Best-Man (2009 K.), Rév (2000 K.), *Jankovich* B. Elemér; Maestoso I., II. (2000—2000 K.) névű menioakat. Gazdát cseréltek meg: Sényi Sándor Caribrodja 4000 K.-rt, megvették *Urbán* Péter és *Purgly* László kovácsai bírtokeok, báró *Harkányi* János Canovas a 5000 K.-rt gró *Nemes* János a 1000 K.-t, megvették *Hörvith* százados 2000 koronáért. A melóvászár anyagi eredménye elég jónak mondható, a bemutatott ménnek kvalitása tekintetében sem lehetett panasz.

Terményszállítások a hadsereg részére. A m. kir. budapesti honvédelemező-raktár 1902. évi onkezelési szükségleteinek biztosítására névbe kibocsájtott hirdményből az alábbi kivonatot közöljük:

A bevásárlandó czikke beszállítási ideje helye	A bevásárolt részletek szállítandó mértékárak	
	rossz	zab
1901. november hó első tíz napján	M. kir.	—
évi december hó első tíz napján	honvédelemező-raktár	13000
január hó első tíz napján	Budapest,	1100
1902. február hó első tíz napján	III. ker.,	1600
márczius hó első tíz napján	Vörösvári-utca,	1600
évi április hó első tíz napján	105. szám	1600
május hó első tíz napján	Összesen:	7900 8200

Szállítási módokat hánapénz és az összes feltételekre névbe részletes felvilágosítást nyújt a m. kir. budapesti honvédelemező-raktár.

A legeltetés a Székelyföldön. A földmívelésügyi miniszter a Székelyföld gazdasági helyzetének javítására alkalmas egyik tényezőnek, az állattenyésztésnek, lehető támogatása érdekében elhatározta, hogy az éremző förtartásának biztosítása vonatkozó intézkedéseket az állattenyésztés érdekében való figyelemmel revidáltatta. Kijelentelte, hogy a Székelyföldön 45,000 katasztrális holdon már létezőt fás legelő-gazdaság, amennyiben lehetőségek kiterjesztésén. A miniszter egyáltalán kijelentette, hogy az erdei legelőt és újabb szabályozása előtt a tekintete jöhött területeket egy erdészeti és egy mezőgazdasági szakértővel megvizsgálta. Csik, Háromszék, Mácsa-Torda és Újvármegyékben egy-egy erdészeti és egy-egy mezőgazdasági szakértőt küldött ki. A kiküldöttök általában bevették megvizsgálják az állami kezelésbe vett mind-annak erdőket, amelyek egyes részeinek fáslegelőképpen való bevezetésére vagy bevezetésébe tialma alól való földlása szempontjából figyelembe jöhettek.

Szövő- és fonóipari szaktanfolyam. A kereskedelmi miniszter intézkedései kölfolyog f. évi november hó 4-él kezdődőleg a kősmári szakiskolánál 14 napos tartó szaktanfolyam rendeznek ipari és kereskedelmi pályán működők részére, akik a textiliparban magukat tovább akarják képezni. A tanfolyamon következő tárgyakat adják elő: Szálasanyag ipartana, fonás, szövetelemzés és számítás. Anyag-, fonal- és szövetszállítási gyakorlatok.

Tejgazdasági munkások vizsgája. A földmívelésügyi miniszter a gazdasági viszonyok javítása érdekében megindított egyik akciója a szarvasmarhatenyésztés általánosítása s ezzel kapcsolatosan azon intézkedés, hogy az esetleg felszaporodó tejtermékek kellő szakismerettel bíró munkásokat készen találjanak, mind szébb eredményeket mutal fel. A tejszövetkezetek öröndetésen szaporodnak. Ma már 26,952 tag áll szövetekeiben 45,934 üzlettrészel. A szövetekek száma 349, melyeknek váltoernelő központjai Temesvártól, Szabadkán, Veszprémben, Dombóvártól, Zomborban és Szombathelyen vannak. Az állattenyésztés egyik legelvezőbb csoportjainál a Fejvidék északi felén megvannak professzionálisan, miént is Daranyi miniszter a földműlő és nagyszénészi mellett Munkásokon is tart az uradalmi majorban tejgazdasági munkásokat képző szakiskolát, hol évente 8—10 tanuló nyer *Ariad* Károly szakértő vezetésé

ménye. Legtöbb szövetekeve van az ország szarvasgyapjú részében: Nyitra, Pozsony és Sopron megyékben — továbbá Herce-, Borsod-, Szatmár- és Sárosmegyében és a Dunán túl. Ezeknélvél elszortan az ország minden vidékén alakított fogvasztási szövetekeket, melyek elenyésző csekély kivétellel mind jól működnek. A Hanga első évi áruforgalma alól volt a fél millió — a második évben 1 millió 200 ezeren felül — a folyó élelvi forgalma pedig a 2 milliót is tovább lépte.

Homoki borsóval való kísérletek. Magyarország homokivében aránylag kevés takarmánytermelnek, azért a földmívelésügyi miniszter megbízta a növénytermesztési állomás vezetőjét, hogy homokos talajokon különféle takarmánynövényekkel végezzen termelési kísérleteket annak megállapítására, hogy szaraz klímánk alatt melyeknek termesztése ajánlatos. A kísérletekről érdekes jelentést tesz Cserháti Sándor az állomás vezetője. Többek közt a homoki borsót jelzi ily takarmánynak, mely még ily gyenge talajban is, ahol a búkköny meg nem terem, szépen diszlik. Cserháti több bírtokeo figyelmét is felhívta erre, így Debrezsen táján, a Nyéreg homokján, Kecskemét vidékén máris biztató lendülettel vett a Németországban nélkülözhetetlen takarmány.

Külföldi hírek. *Rakodási határidő az orosz vasutaknál.* Az orosz vasutakon ily áruk, melyek gyors romlásnak vannak alávetve és a melyeknek raktározásának különleges vagy tágas hely szükséges, vagy melyeknek raktározása egyszemélyi vagy tíznaposnál hosszabb ideig csekély értékre való tekintettel nem kívánatos, a czimzett által — meghatározott időn belül — átveendő. Ha e határidő elteltével sem a feladó, sem a czimzett nem rendelkezik az áruk felett, akkor azok a vasutagazgatóság részéről a fennálló határozatnyom értelmében a legelőtök kiadónak el fognak adni. A helyül összeg a vasut költségeinek levonása után az áru bírtokeosának átadatik. — *Gyapjuzásdár Liverpoolban.* Szeptember havában tartották meg Liverpoolban a keletindiai gyapjuzásdár ötödik sorozatát. Ennek eredményéről liverpooli főkonzulatusunk szeptember havi jelentésében a következőket írja: Az eladott 18,758 font gyapjuzat hoztak a piacra. Ebből 13,250 font eladtak a valószínűleg a többi is vérvé talál, ha az áru jobb minőségű lett volna. A jobbjára áru jegyzése a juliusi jegyzéshez képest nem változott, ellenben a gyengébb minőségű ugyanazon időköz képest olcsóbban jegyezték. Mintegy 3000 áll amerikai számlára vásároltak. Az európai vevők azonban tartózkodóak voltak, mert az árak meglehetősen magasak voltak, a kontinens kívánalmainak.

Hibajelentés. A „Köztelek” 79. számában „A takarmánytermesztésről általában és a homoktalajok néhány takarmánynövényéről” című czikkben az 1616. oldal 3-ik bekezdésének végén ez áll: „a remélhető trágyamenyiség kiszámítása tudvalegyen úgy történik, hogy a rendelkezésünkre álló és az állatokkal feltehetőleg takarmány szarvasgyapjú egész súlyát és az így nyert szénát megszorozzuk 4-el. E helyett: „a takarmány szarvasgyapjú súlyának felhöz hozzáadjuk az alom szarvasgyapjú egész súlyát és az így kijött szénát szorozzuk 4-el” helyesbítettük.

MAUTNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz., és VI., Andrássy-ut 23. sz.

Ajál és vesz!

biborherét, homok (szösös) búkkönyt (Vicia Villosa) öszi borsót, öszi búkkönyt, tavaszi repczt, öszi repczt, (káposzta-repczt), mustármagot, csibehurt.

NYILTÉR.*

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tisztá káli = 23-24%
énnavas káli tartalommal,

Stassfurti kalitrágyasót

szavatolt 40% tisztá káli = 74-76%
kénvasas káli tartalommal, továbbá mindennemű

egyéb műtrágyaféléket

elismert kiütő minőségben legelősebben szállít

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénvas és vogyi ipar rész-
vénytársaság
BUDAPEST,
V. ker., Fűrdő-utóza 8. szám.

1900. évi forgalom: 26000 zsekk.

**Felhívjuk
a t. ö. gazdálkodó
figelmét**

a budapesti gyapju-akucziókra.

meltek az év folyamán több sorozatban,

július és szeptember hónapokban tartanak meg.

Az akucziókra felkeltők és „Gyapjárve-
résli vállalat Budapest, Dunaparti
teherpályaudvar” címzett gyapjuküldö-
mények a M. Á. V. ösves vonalain tölde-
mék kedvezményben, valamint ingyen
raktározásban részesülnek.

Bejelentéskei előzők és mindennemű fel-
világosítások szolgálat.

Gyapjárverési vállalat

HELLER M. S TÁRS,

BUDAPEST, V. Erzsébet-út 13.

Magy. kir. államasautak.
1904/05. évi.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államasautak igazgatósága az 1902.
évi, esetleg az 1904. évi végleg évenkénti értékesítés
mintegy 5000 darab fűrészfűrész szállítására ezenel
nyilvános pályázatot hirdet.

Az írvénki egy koronás okmánylappal ellátott
ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november
8-án déli 12 óráig a magy. kir. államasutak anyag
és szálláshelyi szakosztályán benyújtandók vagy
postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadán-
dók ugyanott a kötelező minőségű minták is.

Bármely gyártást az ajánlatot anyag évi értéke-
sége 5%-a legkésőbb 1901. évi november 7-án déli 12
óráig a magy. kir. államasutak budapesti főpénztárnál
lehető.

Szállításra néve mérve és kötelező a 122201/06. az általános szállítási feltételek.
A szállításra vonatkozó egyéb részletes módo-
zatok az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az
igazgatóság anyag és szálláshelyi szakosztályán,
vagy az értekezési helyeken és a hazai kereske-
delmi és iparkamarkád megközelítendő.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot teljes szánde-
közölnök a fentnevezett anyag és szálláshelyi
szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivásárolva
postán megküldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság

* Az e rovat alatti közzétételnek nem válik fele-
ősséget a szerkesztőség.

Megjelent a „Országos Magyar Gazda-
sági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom
Üzleti Berendezése* a „Közlök” szerkesztője
által kiadott pályamű. Kötésbe kötött ábrák.
Írta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes
uradalom üzleti ágának jövedelmezősége és
az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó
részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos
könyv ára portmentesen megközelítő: 55
kracédr. Megrendelések a kiadóhivatalba
intézendők.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-
bizományi cég jelentése.)

Naptjelentés a gabonáról.

1901. október 18.

Az elmúlt napokban a gabonavilágban ismételen
száradó irányzatban indult, de állandósága ezen ten-
denencia egy nem verőgőhetet. Állanosságban az
árakulásokba az egyen az európai piacok voltak be-
folyással és az ártulajdonosok ugyláltak a csekély
amerikai kínálathó kilofolyó magasabbra szabták kéré-
leteiket. Az Egyesült-Államok látható buzakészlete az
utolsó héten két millió bushell növekedett, míg az
elmúlt év hasonlóképpen egy csekély visszaesései
jelentek.

Árnyalathó eddig nagyon jó hírek érkeztek,
csak az utolsó jelentésben volt az egy kis esélynyírás,
mindeneset figyelemmel kísérjük az ottani dolgokat,
de a december vége felé következő aratás ezen kö-
zárságahó meg nagyon sok elemmentő hír fogunk,
illetve kényszerítve leszünk közölni.

Olvasószereplő a behorított gabonáról még min-
dig igen különféle adatokat közölnek, hogy azonban
megsem olyannyira rossz az ottani eredmény, mint
menny oldalról híresztelik, legjobban bizonyítják a
Pekete-levegő káthóthó óriási mennyiségűben utánk
indított buza- és rozsrakományok.

Nálunk a malomok vételkedvőnek behatása alatt
ma ismét csendesebb irányzat uralkodik: elkelt ösven
22,000 métermáza *Késbusa*, csendesen tartott
árakon.

Mai eladások Új buza:

500 mázsa 70 kg. 17.— korona 3.00 mára.
100 — 70 ¹ — 16.20 — „ „
400 — 70 — 18.80 — „ „
100 — 70 — 16.80 — „ „
100 mázsa 70 kg. 16.00 korona 3.00 mára.
100 — 70 — 14.80 — „ „
100 — 70 — 16.00 — „ „
100 — 70 ¹ — 16.60 — „ „
100 — 70 ¹ — 16.60 — „ „
100 — 70 ¹ — 16.75 — „ „
300 — 70 ¹ — 16.60 — „ „
300 — 70 ¹ — 16.60 — „ „
300 — 70 ¹ — 16.60 — „ „
100 — 70 ¹ — 16.60 — „ „
100 — 70 ¹ — 16.60 — „ „
400 — 70 ¹ — 16.55 — „ „
100 — 70 ¹ — 16.50 — „ „
100 — 70 ¹ — 16.50 — „ „
500 — 70 ¹ — 16.40 — „ „
500 — 70 ¹ — 16.40 — „ „

Mézőgyökér: 3100 — 78 — 16.95

Szenetlek: 100 — 78 — 16.55

Fehérmegei: 100 — 77 — 16.40

300 — 73¹ — 16.20

Pestmegyei: 200 — 75¹ — 16.50

100 — 77 — 16.10

100 — 70¹ — 16.20

100 — 70¹ — 16.20

100 — 70¹ — 16.—

300 mázsa 70 kg. 15.80 korona 3.00 mára.

200 — 70¹ — 15.70

Szét-malás: 2600 — 70¹ — 16.45

Becsekéri: 3800 — 70¹ — 15.90

500 — 70¹ — 15.60

Panzovai: 300 — 74¹ — 15.10

(Az árak 50 kg-kénti koronáértékben értendők.)

Ross kevés értékelődés mellett ma szintén válto-
zatos budapesti szállítások budapesti egyenletében
1980 koronáig terjedő árak érhetőek el.

Árnyaló a hangulat és árak változtalnak, helyben
11.00—12.10 koronák jövevények.

Zabban tartott árak mellett szállár az irányzat.
Minőség szerint helyben 14.70 koronát terjedő árakat
fizetnek.

Tengeri változatban újnyit körül azonnali szállítá-
sára budapesti szállítások budapesti egyenletében
10.40 koronát árakat
jegyünk, míg Kőhányán 10.90 koronát fizetnek.

Szeresület.

A kontingens nyereszes ára Budapestén 42.—
42.50 K.

Déli jegyzés 128.— korona adózott és
37.50.— korona adózatlan szeszért.

Prágai jegyzés 128.— korona adózott és
37.50.— korona adózatlan szeszért.

Triesti jegyzés 14.75—15.— korona kivitteli
szeszért, 90% költőterje.

Budapesti heti jegyzés: nagyban kisnyeben
korona korona

Finomított szesz — 115.00—116.50 117.00—118.30

Élesztőszesz — 116.—116.50 117.50—118.30

Nyereszes adóva — 114.—114.50 115.50—116.50

Denaturáltszesz — 33.—33.50 34.—35.—

Az árak 10,000 Heferkönetek horó nélkül bére-
mentes, budapesti vasútállomáshoz szállítva, közszép
fizetés mellett értendő.

Vétőmagok (Mansueti órák tudósítása).

Vöröshere. Edig a kínálat leginkább gyengébb
minőségekre szorítottok, most azonban már jobb áru
is kerül meglehetősen mennyiségben piacra. Egyrészt ez,
máriszt annak körülírnyó, hogy a termelők árkeve-
lesüket leállították órák forgalmazás órák, mely-
ben a kivétel is részt vett. A külföldi piacokon Köz-
ország is képviselve volt ajánlatok. Amerika szállár
jegyzéséről tudósít. Lucerna. A múlt hét óta Me-
nyeres változás nem állott be. Honi termési meg, kí-
lónosan fogó minőségű hamar vékony találtak, míg
ellenben a minőségű változások a piac jelentleg helye-
sített leny, üzemeltetésre nem igen kevesztettek.
Olvasószereplő meg nagyon gyéren érkeznek az ajánla-
tok, egy létezik, hogy az általános irányzatot várják
előbb be. Fűszagok általában bővebb a hangulat,
angol perje ismét magasabbra jejeztetett. *Balacsin,
büköny, malmag* ajánlatok híján nem forgalmaz-
tatott.

Jegyzések 50 Kilonként Budapestén:

Vöröshereg ————— 43—52 — korona.
Lucerna ————— 43—50 — „
Maharnag ————— 7—7.50 — „
Tavaszi búkköny ————— 7—7.25 — „
Ózsi borsó ————— 7.90—8.25 — „
Balacsin ————— 13.90—14.50 — „

Hedrich és Strauss „Királymalom” órái tudó-
sítása a „Közlök” részére. 1901. október 18-án.

Rozslizslet

Szám: 0 O/I. I. WR. II. II/B. III.

Ár: Kor. 22.60 22.— 21.10 19.60 17.20 14.80

0 Koleskásai: 1 2 3 4

Szám 0 1 2 3 4

Ár: Kor. 23.50 22.50 21.50 20.50 19.—

Kukoriczardara: fino (polenta) közép gorma

10.30 K. 10.80 K. 9.90 K.

Rizstakarmányislet Királymalom része Takarmányára

8.70

Áraink 100 kg-ként, helyben, elegysly tisztasul-
nak véve, szákkal együtt értendők.

Lajla gőzmalom r-t. jelentése a „Közlök”
részében. Budapest, 1901. október 17-én. Netto-árak 100
kilogrammra, elegysly tisztasulnyit, szásköltő.
Kötelezőkét nélkül.

Szám: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Ár K.: 25.00 24.90 24.— 23.20 22.80 22.— 18.— 17.60

7/4. 8. 16.— 10.60 19.60

Korpa: F. G.

Ár korona: 8.90 8.80

Rozslizslet: 0 O/I. I. FR. II. II/B. III. Rkorpa

K.: 23.80 22.80 22.— 21.50 20.50 18.20 16.— 9.80

Importált eredeti
angol kosok

kaphatók:
PICK OSWALD-nál
BUDAPEST,
VIII., Külső-Kerepesi-ut 1. sz.

BECK és GERGELY

BUDAPEST, V. KER., VÁCZI-ÚT 12. SZ.

GAZDASÁGI GÉPEK

RUŠTON-ROZCSÉPLOK

BENZIN-MOTOROK

GŐZGÉPEK

GŐZEKÉK

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

Legjobb gummi- és kender-tömítők. Mindenféle csövek.

Arjegyzekek
ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,
Schwarzenbergstrasse 6.

I. Wallischgasse 14. sz.

Benzin-petrolin gázmotorok

és lokomobilok

Örsz és Bauer
motorgyára. Magyarországi vezetékszemlélet 4 méter.
BUDAPEST, VI., VESZTÁKÉRT 11.
A-lynek ingyennél 4011

Előzetes ábrákban keressék.

Dús terméstartóbbletek létrehozatalára,

az összes gabonafélék, takarmányvetések, hurgonya, répa és tengeri alá, kivált gyengen sikerült vetések feljavítására, legfőképp pedig szőlők trágyázására, ugyszintén dinnye és konyhakertiek (uborka, tök) hihetetlen terméstartozására ajánljuk szárított kőbányai hizottsertés-trágyánkat, mely bámulatos gyors és biztos hatása által feltűnő elterjedésre tett szert és **lényeges megtakarításokat** tesz lehetővé.

Megrendelések intézendők

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓ-GYÁR

Bosányi, Schietrumpf és Társa
BUDAPEST, V., Bálvány-útca 2.

Kimerítő prospectus
ingyen és bérmentve

TELEFON. Bőrgyógyászat. „CERES” BUDAPEST.

KRAMER LIPÓT BUDAPEST,

V., Akadémia-utca 10. szám.

A legutányosabb árakon ajánl:

Olive gépolajat, repceolajat, ásványkenőolajat, hengerolajat, lámpaolajat, petroleumot, kocsikenőcsöt, sűrített gépkenőcsöt, olvasztott színfagygyút, kenőszappant, kétkövet, kénvirágot, Raffia-háncsot, saponáriát, creolint, carbolooleumot, fedőállkakat, zsákok, ponyvát, mütrágyát és minden e szakba vágó cikket.

Továbbá: **Disznósírt, szalonnát a legolesőbb napi árban. Szalonnáról lerázott só. Mezőgazdasági vetőmagvakat, szavatolt jó minőségben.**

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kivánságra készséggel szolgálók.

WEISER J. C.

gyöndési gépgyár
NAGY-KANIZSÁN.

Ajánlja egytelmes egyes és kétszaru aczélektől legkiválóbb anyagból és legjobb kivitelben, az egytelmes elökhöz alkalmazható **összes felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmivelő eszközöit** alk és heges talajos egyardit alkalmas.

„ZALA DRILL“

Magyarország legjobb sorvetőgépeit, szabados, kiváló minőségűek.

Homokos talajhoz a „ZALA DRILL“ különösen e célra készített és kifünök bizonyult **vető-sarukkal** lesz ellátva.

PERFECTA merítőkorongos sorvetőgepek legújabb típusa.

PLANET rúds. egyarkkú kézi kapító és töltegető **20 korona** árban.

HOLLINGSWORTH kétszaru hűtő gépek legújabb típusában kivitelben.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

STAHEL és LENNER TRIEURGYÁR,

Budapest, V. ker., Katona löszel-utca 8.

Ajánlók **trieurjeinket** minden gabona tisztására. **5 kiló nyerstermény bekiűdése** mellett speciálit **trieur** készítenk.

Lekopolt trieurjeinket gyorsan és olcsón újjal felszerelünk. Kivánatra képes gépjárműkkel szállunk bérmentve. Jutalék mellett szűk elárulást alkalmos nyerveinek.

Isalmi szerok 6. lékés-
tést csakfalk az elő-
let 1/4 mellet.

Felvilágosltást és co-
magálást tanúsít In-
gyen nyarit tagok és
nem legoknak.

Azonnal készpénz-
számlás.

Magyar Gazdák

Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.

Sürgönyosim: Aurora-Budapest.

Értékesítésre elfogad:

Husmennyek, füstölt
hús, vadakat, szárnya-
sokat — elő és lelti álla-
pothban, tejfőt, vajjal,
halat horgonyát, kí-
képeztét, szilészfélé-
ket, gyümölcsöt stb.

Faragó-féle Csüdsömör-kenőcs.

Biztos hatású szer, csüdösömör, him és nyerstörés ellen.

Faragó-féle Versenyfluid.

izom, izület-rándulás, valamint reaktanság esetében különösen hatékony.

Mindkét szer, több nagy uradalomnál, valamint kisebb gazdaságok kipróbálásra; már több év óta igen jó eredményt hoztak.

Kapható a feltaláló és készítőnél

FARAGÓ ODÓN

gyógyszerésznél

Tét-Komlós Békés-megye.

1 nagy tégely Csüdsömörkenőcs	--- 2 korona.
1 kis	--- 1
1 nagy Versenyfluid 3 deciliter	--- 2
Másolat.	---

Tiszteletos gyógyszerésztől írt! Tiszteletos és kiváló minőségűek minden részben. Csak nagy a szállás és nagy „Gépjármű-üzem” árték-
számlás felvételre engedély.

Szűk körben a nem-személyes, hanem há-
trétek ellen is, tárgyalás aradatoknak megfogalmak.

1890-Berlin, 1900. sept. 29-án.

Tisztelettel!

„Létszámnyi János nyar. és kir. Alakosor M. János
Jutalék stb. szilészfélék.

KÜHNE E., MOSON

mezőgazdasági gépgyárában

készülnek és az őszi idényre szállíthatók:

Egy- és többszaru aczélekek, legfondosabb kivitelben és szerkezetben. Boronák és rügtörő hengerek, „Mosoni-Drill“ felőkeres és „Hungaria-Drill“ merítőkorongos bevált sorvetőgépek. Tisztító- és szelelő-rosták, konkolyválasztógépek. Borsajtók, szőlőszűzők és bogozók. Ujl Szabadalmazott Casali-féle nagy morzsolók erőműhajtásra. Takarmánykészítőgépek.

Takarmánykamra berendezések.

Főraktár:
Budapest, VI. ker.,
Váci-körút 57/a.

Árjegyzék szilészfélék küldetik.

JENCSE-féle Magyar Restitutios Fluid

lovak és szarvasmarháknek.

As állatok lete-
nyelti felvételé-
sértés, orvosi
tevel, orvosi
je a többi szerve-
késztés az áll-
gálat, a szilészfélék
nyerestől pótló-
dik.

Arta 2 korona.
Postán 2,60 k.
beküldés után
börök a nyere-
kildi

Jencse Vilmos gyógyszerész

Budapest, II. Széchenyi-út 2. sz.

Főraktár: Dr. E. G. GER „Nádor” gyógyszerárúháza
Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz. II. emelet
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

agrys mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával. Alakult: 1900.

Biztosítélteli alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és tiszteletsekben: 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az illet eredményében biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
Biztosítási ajánlatokat elfogad követelmény a közpénzi vagy a képviselők
következtével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban
készséggel szolgál

1898

az igazgatóság.

Haszonbérleti hirdetmény.

A felsőleges uralkodó család alapítványai
ráczkevei uradalomhoz tartozó Tököl-község határában,
a Budapest—Haraszi—Ráczkevei helyiérdekű vasút mentén fekvő
715 hold 1539 □-ól kiterjedésű szántóföldből álló
birtok

1902. október 1-től haszonbérbe adatik.

Ezen földbirtokból mintegy 300 hold új erdőirtás és körül-
belül még 100 hold irtandó erdőterület.

Haszonbérleti ajánlatok a beigérendő évi bérössz-
szeg 10⁰/o-ával 1901. évi november hó 30-ig az ura-
dalmi főtisztviselő Ráczkevény benyújthatók, a
hol a bérletre vonatkozó egyéb feltételek is megtekinthetők.

Ráczkeve 1901. október hó 3-án.

A felsőleges uralkodó család alapítványai ráczkevei
uradalmanak cs. és kir. főtisztvisége.

4786

Magy. kir. államasutak.
145578.

Hirdetmény.

Felvilágosítási román-közös forgalom
(Új díjazásba életbeletétele).

Fenti forgalomban az 1893. évi szeptember hó 1-től érvényes díjazás, melynek
díjtételei márká értéken voltak kifejezve f. év október hó 1-én hatályon kívül
helyezték.

E helyett ugyanezen időponttal új díjazásba lép életbe, melynek díjtételei
franco-értéken vannak kifejezve.

Az új díjazás díjtételei, melyek barnaszénre és barnaszén tégelára nem érvé-
nyesek s a hatályon kívül helyezett díjazás díjtételeinél részben drágábbak.

Ezen díjdrágulással szemben az ez ideig érvényes díjtételek azonban még
1901. évi november hó 10-ig változatlanul alkalmazhatók.

A díjazásba a részes vannak igazgatóságánál 025 Márka = 0-30 franco-ért
megszereshető.

Budapest, 1901. szeptember hó 24-án.

A magy. kir. államasutak a részes vasutak nevében is.

ACZÉL-SZÉLMOTOROK

automatikus szabályozással szelőerő és szél-
irány után, teljesen felszerelve, dugattyu-
szivattyúval, javított vascső-vezetőfürd-
zattal és vezetőrud-csapágyakkal

ára 320 korona

Hőlégszivattyú-gépek szagtalan
petroleum-tüzeléssel; vízvezetékí-csővek, szerelések és mindennemű
szivattyú-bereendezések.

„AGRICOLA“ Tul. Schwarz M.

Műszaki Iroda és gépgyár.

4570

BÉCS, XX 2. Passetstr. 27. (f)

☛ Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. ☛

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-kürt 63. sz.

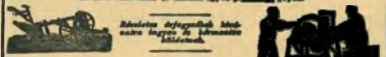
És a legújabb gépek árak mellett ajánlatok!

Locomobil és gőzcséplő-gépezetek
1-éves és 2-éves cséplőgépek, lámpa cséplő, tisztító-rostok, konkolyosók, kaszáló-
gépek, szénagyűjtők, borotvák.

☛ Is 2-éves és 3-éves minden egyéb gépekkel együtt.

Lincolni tőrzagyárunk a világ legnagyobb
iocombli-és cséplőgép-gyára.

Mindenmennyű tejjgazdasági eszköz
és gépet szállít, tejjgazdasági telepeket
és tejjszövetkezeteket rendez be az

-Separator Részvény-Társaság

ezelőtt Pfanhauser A.

Budapest, V., Báthory-utca 4. szám.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET és GŐZ-UTIMOZOONYOKAT

a legfőkétebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomástól szembe.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

HYDRA

Legmeghízhatóbb

HYDRA

és legjobb

a szabad. „HYDRA“ vetőgéptölcsér
teljesen az új fém hajlékony acéltömítéssel.
Hajlékony, ruganyos és nem törékeny.
Szakértők véleménye szerint jobb magvezető-
cső nem is képzelhető.

☛ Kapható: az előbbi vetőgéptölcsérrel, valamint műzsi és szekeresekkel. ☛
Nagybani eladás: Pforzheimeri fémöntőgyár társ.
Magyarországi kizárólagos Gál és Fodor czégnél
képviselettel:
BUDAPEST, V., Váci-körút 44.
Munkatársaim bízom, hogy a legnagyobb
szolgálatot tudom tenni.
HYDRA Részletes leírással szívesen
szolgálok a festi szög. HYDRA

Acetylen-lámpák

rud- és pózna-, valamint kézi-, kert-, istálló-, kocsii-
oldal acetylen-lámpák kaphatók:

BÁRDI JÓZSEFnél, Budapest,
VI., Gyár-utca 48. szám.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, IX., Üllői-út 25. szám Köztelek.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR r.t.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáky-utca 23. sz.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár.

SPECIÁL-GÉPGYÁR

Szergyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszifűde, szeszönömítő és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Áttákk megvő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK.

3453

TAKÁCS OSZKÁR

gépgyára

BUDAPEST, Köztelce-tetza 6. sz.
Üllői-út mellett.

Ajánlja jól felcsereált mltékelys mindennemű, új típusú
gőcséplőkészletek

javítására.

RAKTÁRON TART:

mindennemű mozgószárazgőpéket és esz-
közöket, u. m.: vetőgépeket, rostálókat, székálat

3241

merzoalékat, szeszkavágókat

Járgányos és tisztító cséplőkészleteket.

Raktáron tart: kijavított gőcséplőkészleteket, valamint az Előd Magy.
Gand. gépgyárban készült új gőcséplőgarantúrákat.
Csereüzlekek költéknek. — Mérésékek árak, kedvező fizetési feltételek.

Szőlővessző eladás.

Anyagi felelősséggel a szokvány-
minőségért elad a haraszti-i 145 holdas
szőlőuraldom

simá és gyökeres hazai vesszőket, fás- és
zöldojtványokat, simá és gyökeres ameri-
kaiakat, igen jutányos árban.

Készlet 3 millió, fajtisztaság és ki-
fogástalan minőségért az uraldom
szavatol.

Felvilágosítást nyújt, valamint ár-
jegyzéket díjmentesen küld a

„Szőlészeti Intézőség“

Duna-Haraszti, Pestmegye.

Gazdák

a gazdálkodók figyelmébe.
Számos uralomba már
bevezelt

pyroleum

50%-al olcsóbb mint bér-
mely más világító anyag.

Fűtőhatalmossága 2 literes
olajéval megegyezik. Kiválóan
jól tüsközött legyen és bér-
mentes.

Degen Jakab

BUDAPEST, IX., Kőzetár-út 23.

(az Előzetesnél szembe.)

Számos ellenőrzött levél német
beszélővel. Több ezer gáda-
égyes már bevezette. 44-0.

Kitűnő minőségű

tölgymakk-ot

nekkülönbön mindenféle erdőszeti
magot ajánl a

Magyar magergető-gyár

Faragó Béla Zala-Egerszeg;
minden kiállításón kitüntette, leg-
4628 utóbb

Parisban ezüst éremmel.